

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ústí nad Labem 17. 10. 2017

CAFÉ NOBEL: ALCHYMIE CIZÍCH SVĚTŮ

Ve čtvrtek 19. října čeká návštěvníky teplického planetária „malý kurz astrochemie“, který připravil fyzikální chemik Martin Ferus, držitel řady vědeckých ocenění. V rámci cyklu „přátelských setkání s vědou“ Café Nobel bude povídat i o tom, jak mohly asteroidy přispět ke vzniku života na Zemi.

Děje probíhající v mezihvězdných oblacích či atmosférách cizích hvězd a planet jsou tak odlišné od chemie, která nás běžně obklopuje, že je lze s trochou nadsázky nazvat alchymii, tedy čímsi na pomezí kouzel a chemie. „Vydáme se na cestu, která začíná u prvních atomů a molekul formujícího se vesmíru,“ zve koordinátor cyklu Café Nobel **Frederik Velinský**. „Uslyšíte, co stálo za vznikem všech prvků a jaké děje vedly k formování mezihvězdného oblaku obsahujícího základní stavební kameny hvězd, planet a snad i života.“

„Chemie mezihvězdných oblaků je pestrá, zato však velmi pomalá,“ říká fyzikální chemik **Martin Ferus**. „Na výsledek chemické reakce bychom v pozemské laboratoři tak dlouho čekat nemohli – oblak se mění miliardy roků. Náhle se však i tento na pohled věčný chemický reaktor za kosmický okamžik trvající jen tisíce let zhroutl a chemikálie a hvězdný prach zasejí zárodky nových hvězd a planet.“ Do jejich chemismu nahlédneme také, přičemž svou cestu zakončíme jednou z teorií vzniku života, se kterou nedávno přišli čeští vědci. Souvisí s dopady asteroidů.

RNDr. Martin Ferus, Ph.D. je pracovníkem Oddělení spektroskopie Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR v Praze. Věnuje se experimentální aplikaci spektroskopie v materiálové chemii, detekci, analýze či vývoji vysoce výkonných pevnolátkových zdrojů světla. Hlavním tématem jeho výzkumů je nicméně kosmochemie se zaměřením na chemickou evoluci biomolekul a jejich prekurzorů během formování a vývoje planet. Za práce dokazující jejich syntézu účinky rázové vlny při dopadu asteroidů byl oceněn Prémii Otto Wichterleho a cenami Hlávkovy nadace a Učené společnosti ČR.

Café Nobel se uskuteční v prostorách planetária v Teplicích, začátek je v 18 hodin. Místa na přednášku si můžete rezervovat na adrese hap@hapteplice.cz. Další informace o Café Nobel naleznete na cafenobel.ujep.cz. **Partnery Café Nobel jsou Česká spořitelna, nakladatelství Academia a populárně vědecký magazín Českého rozhlasu Sever Planetárium.**

Ilustrační foto: Tzv. Sloupy stvoření v Orlí mlhovině v souhvězdí Hada.

Kontakt:

Mgr. Frederik Velinský, frederik.velinsky@ujep.cz, 475 286 138

Café Nobel je cyklus přátelských setkání veřejnosti s vědci nad šálkem kávy. Pořadatelé z Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem zvou každý měsíc do Ústí nad Labem a Teplic zajímavé osobnosti ze světa vědy a prostřednictvím poutavých témat se snaží představit je samotné i jejich práci obyčejným lidem.